

Procedure Calamiteiten tijdens Kerkdiensten Nederlandse Hervormde Kerk Stolwijk

Doel: Het zo effectief en gestructureerd mogelijk handelen bij calamiteiten tijdens kerkdiensten.

Mensen: Leden van het EHBO team en de koster.

Middelen: Telefoon, Brancard (achter de trap naar het orgel), Rolstoel (onder de trap van het balkon links achter in de kerk), Verbandkoffer (in de keuken), AED, oefen AED en reanimatie pop, telefoon.

Theorie: Procedure, richtlijnen reanimatie, richtlijnen AED gebruik, gebruiksaanwijzing AED, gebruiksaanwijzing Defitech AED.

Praktijk: Minimaal 1 maal per jaar oefenen van de procedure, in DV September en e.v.t. aanpassen, evaluatie en e.v.t. aanpassen procedure na calamiteit.

- Een persoon in de kerk wordt niet lekker of is niet meer aanspreekbaar.
- 1 persoon uit het EHBO team gaat naar de persoon toe en geeft d.m.v handopsteken aan, dat hij de leiding (coördinator) neemt. Andere leden van het team, wachten af, of ze nodig zijn en blijven op hun plaats. Vergeet ook niet de familie opvang indien nodig, vraag hier iemand anders voor.
- D.m.v. handopsteken en verbaal aangeven, ik heb nog ..... personen nodig, geeft diegene die de leiding heeft aan welke hulp hij/zij nodig heeft.
- Het doel is om de kerkdienst zo min mogelijk te verstoren, dus indien noodzakelijk en mogelijk proberen de persoon in de ruimte te brengen tussen de 2 consistories in. Uitgangspunt blijft altijd het slachtoffer, dus als het slachtoffer niet vervoerd kan worden, dan in de kerk blijven.
- Alléén de koster belt 112, en alléén op aangeven van de coördinator!

Als het slachtoffer bij bewustzijn is:

- Vraag aan het slachtoffer wat er aan de hand is (klachten) en hoe het slachtoffer zich voelt.
- Vraag z.n. aan het slachtoffer (of familie) of er sprake is van b.v. diabetes, hart en/of vaatklachten, epilepsie, medicatie die s'morgens is ingenomen, etc.

Versie seizoen 2009/2010.

- (In het geval van pijn op de borst, vraag of het slachtoffer tabletjes heeft voor onder de tong, of gebruik nitrospray uit de verbandtrommel.) Wees hier heel voorzichtig mee, liever alleen als het slachtoffer en/of jijzelf hier mee bekend is. Deze medicatie kan namelijk bloeddruk verlaging geven. Je zou dus eerst ook de bloeddruk moeten meten (is aanwezig in verbandkoffer).
- Denk ook evt aan hyperventilatie, er is een hyperventilatiemasker in de verbandkoffer. Laat de persoon hierdoor ademen.
- Beoordeel de situatie: kan de persoon blijven zitten of moet de persoon de kerk uit?
- Indien de persoon kan blijven zitten, blijf er bij zitten om de persoon te kunnen blijven observeren.
- Indien het beter is, dat de persoon de kerk uit gaat, beoordeel of de persoon zelf kan lopen, lopen met ondersteuning, rolstoel of brancard. Geef indien nodig opdrachten: 2 helpers nodig, haal brancard, etc. De koster gaat altijd mee.
- Blijf bij het slachtoffer, beoordeel of er een ambulance moet komen, of de HAP gebeld moet worden, of het slachtoffer naar huis kan (regel vervoer), indien ja, geef opdracht aan de koster om te bellen. Bij twijfel wel bellen. Geef telefonisch ook door: wat er aan de hand is, waar het is (kerk stolwijk, welke ingang) en zorg voor opvang van de ambulance.

Als het slachtoffer niet bij bewustzijn is:

- Vraag aan de personen, die naast het slachtoffer zitten, wat ze gezien/gehoord hebben.
- Leg het slachtoffer languit op de kerkbank of verplaats het slachtoffer in het gangpad.
- Controleer bewustzijn. Spreek het slachtoffer aan, indien geen reactie schud het slachtoffer.
- Open de luchtweg. Kantel het hoofd, lift kin (indien mogelijk).
- Controleer en observeer de ademhaling d.m.v. kijken (gaat de borstkas op en neer), luisteren (hou je oor bij de mond/neus) of voelen (leg je hand op de borstkas). "gasping is geen ademhaling".
- **Indien wel ademhaling:** Leg het slachtoffer plat neer (in geval van flauwvallen zal er bloed naar de hersenen gaan en het slachtoffer zal bijkomen). Let ook op

Versie seizoen 2009/2010.

verstikking, Oplossing: 1 hand voor op de borst, met de andere hand 5 maal slaan tussen de schouderbladen of pas de Heimlichmanoeuvre toe (zie bijlage 2).

- Komt het slachtoffer niet bij bewustzijn, verplaats het slachtoffer m.b.v. de rautek greep (2 helpers) of de brancard naar het voorportaal van de kerk en laat de koster 112 bellen.
- Blijf bij het slachtoffer en controleer regelmatig de ademhaling.
- **Indien geen ademhaling:** verplaats het slachtoffer m.b.v. de rautek greep (2 helpers) of de brancard naar het voorportaal van de kerk en laat de koster 112 bellen.
- Tips:
  1. Leg het slachtoffer languit neer op de kerkbank/kussen, laat 1 persoon er naast gaan staan (zodat het slachtoffer niet van de bank kan vallen) en trek het slachtoffer op het kussen naar de buitenkant van de kerkbank (naar het midden -of zijpad).
  2. De brancard is te gebruiken op het balkon, maar realiseer je wel, dat dit zeer zwaar is en veel tijd kost (sterke mannen). Let erop, dat de benen eerst naar beneden gaan.
  3. Ook bij de rautekgreep is het wenselijk, dat er wat sterke mannen helpen, niets is zo erg als je het slachtoffer laat vallen.
  4. Let er ook op, dat bij vrouwen, alles keurig bedekt blijft.
- Start de reanimatie en laat de koster de AED uit Rehoboth halen. Sluit de AED aan zodra deze er is en luister naar de instructies van de AED. Wil je eventueel gebruik maken van een mondmasker, dan zit deze in de verbandkoffer. Ga door totdat de ambulance er is.

Bijlage 1: Wat is RAUTEK?

Rautek is een handgreep voor noodtransport om slachtoffers te verplaatsen.

Hoe werkt het?

1. Kniel aan de linkerzijde van een slachtoffer. Ter hoogte van zijn schouder.
2. Zet je rechtervoet achter het hoofd van het slachtoffer.
3. Steek je rechterhand onder de nek van het slachtoffer door en breng je vingers in de rechteroksel.
4. Leg je linkerhand vanaf de rugzijde in de linkeroksel van het slachtoffer.
5. Breng het slachtoffer in een vloeiende beweging in zithouding en je lichaam achter hem.
6. Schuif je armen onder de oksels van het slachtoffer.
7. Breng één onderarm van het slachtoffer horizontaal voor zijn borst.
8. Leg je handen met aaneengesloten vingers en duimen over deze onderarm van het slachtoffer.
9. Ga in hurkhouding, met je voeten aan weerszijde van het slachtoffer, zo dicht mogelijk tegen hem aan zitten.
10. Til het slachtoffer op door je benen te strekken (probeer je rug recht te houden). Een 2^e persoon kan de beide benen van het slachtoffer optillen en ter hoogte van zijn of haar heupen houden.
11. Versleep het slachtoffer achteruitlopend weg uit het gevaarlijke gebied over zo'n kort mogelijk stuk.
12. Leg het slachtoffer voorzichtig neer (let op het hoofd).

Bijlage 2 Wat is de Heimlichmanoeuvre:

De **Heimlichmanoeuvre** is een methode om een blokkade van de luchtwegen te verhelpen en zo verstikking te voorkomen.

De Heimlichmanoeuvre is genoemd naar Henry Heimlich, die de methode als eerste beschreef in 1974.

Uitvoering

Als het slachtoffer door een blokkade van de luchtwegen dreigt te stikken (bijvoorbeeld door een snoepje) en hoesten helpt niet, is het mogelijk om als hulpverlener de blokkade op te heffen. De hulpverlener laat het slachtoffer staan of op een stoel zitten, gaat achter het slachtoffer staan, slaat beide armen om het slachtoffer en balt één hand tot een vuist. Vervolgens wordt de vuist halverwege tussen de navel en het begin van het borstbeen geplaatst. De hulpverlener pakt de eigen vuist met de andere hand beet en drukt krachtig en snel de vuist in de buik en licht omhoog. De plotselinge samendrukking van de buik zal de lucht uit de longen van het slachtoffer drukken en zo de blokkade mogelijk uit de luchtpijp verwijderen.

Indien het slachtoffer buiten bewustzijn is, wordt het slachtoffer op de rug neergelegd en de muis van één hand op hetzelfde punt als hierboven genoemd is, geplaatst. De hulpverlener drukt vervolgens krachtig en snel de hand in de buik en omhoog in de richting van het borstbeen, LET OP: dat bij deze handeling het hoofd van het slachtoffer opzij gedraaid ligt. Verwijder eventuele objecten en slijm uit de mond van het slachtoffer.

